

## Trestné právo

- Verejné odvetvie práva
- Ochrana spoločenských záujmov uvedených v Trestnom zákone pred protiprávnym konaním (normy, ktoré chránia občana aj štát pred nebezpečným konaním)
- určuje, čo je trestný čin
- vymedzuje podmienky a predpoklady trestnej zodpovednosti
- ustanovuje tresty a ochranné opatrenia
- vedie subjekty k plneniu zákonných povinností a zachovaniu pravidiel spolužitia
- **Trestný zákonník: kódex Trestného práva** (prehľad rôznych nežiaducich konaní (trestných) a trestov)
- **Základné inštitúcie:** polícia, súdy, prokuratúra, ministerstvo spravodlivosti
- **Neznalosť zákona neospravedlňuje!**

### Trestné právo hmotné

Určuje, ktoré konanie je trestné a aké opatrenia možno použiť proti páchatelom trestných činov

### Trestné právo procesné

Upravuje postup orgánov činných v trestnom konaní (pri zisťovaní a prejednávaní trestných činov, pri výkone rozhodnutí, práva a povinnosti osôb v trestnom konaní)

POJMY:

#### Páchatel'

- kto vykoná trestný čin

#### **Maloletý páchatel'**

- osoba, ktorá spáchala trestný čin pred dovŕšením 14 rokov. Nie je trestne zodpovedná = neprípustnosť trestného stíhania tejto osoby = nie je páchatelom. Ide o *delikvenciu maloletých (prekriminalita)*

#### **Mladistvý páchatel'**

- osoba, ktorá spáchala trestný čin po dovŕšení 14. roku a neprekročila vek 18 rokov. Je trestne zodpovedná = vzťahujú sa na ňu osobitné ustanovenia o stíhaní mladistvých (stíhaní môžu byť rodičia; trest znížený na ½ ; namiesto trestu *ochranná výchova* – osobitné zariadenia, náhradná rodina) Ide o *kriminalitu mladistvých*.
- súd jej ukladá podmienené tresty, výnimočne nepodmienečné tresty odňatia slobody
- mladistvý musí mať vždy obhajcu (oproti dospelému)
- tresty – maximálne v polovičnej výške, výkon trestu = osobitné predpisy

#### **Plnoletý páchatel'**

- plná trestná zodpovednosť – od 18. rokov = môže byť stíhaný = trest

#### Spolupáchatel'

- viacero páchatel'ov – každý zodpovedný

### **Trestný čin**

- protiprávny čin, ktorého znaku sú uvedené v Trestnom zákone. Delíme ho na:
  - a) *prečin* – čin spáchaný z nedbanlivosti alebo úmyselný čin s hornou hranicou trestnej sadzby nie viac ako 5 rokov
  - b) *zločin* – úmyselný trestný čin – trest odňatia slobody nad 5 rokov

**Trestný čin bez trestnej zodpovednosti** = vplyv má vek, nepríčetnosť – duševná choroba, nutná obrana

**Zadržanie osoby** – max. na 48 hodín (po vypočutí prepustenie na slobodu alebo odovzdanie súdu)

**Priestupok** = konanie v rozpore so zákonom, menej nebezpečné ako trestný čin (fajčenie na verejnosti, rušenie nočného klľudu). Škoda nepresahuje výšku mesačnej minimálnej mzdy.